



פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון נ"ו - פרשת בשלח תשפ"ה

ללמוד תורה, שיידע שבסוף הוא לא יגיע ללמוד תורה, כמו שאמר התנא בפרקי אבות (פ"ב מ"ד) "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תיפנה".

אך כיצד ישיג אדם בטחון שהקב"ה יפרנס אותו כאשר הוא יעסוק בתורה? העצה לזה היא התבוננות בהנהגה של הקב"ה עם בני ישראל במדבר, שהאכיל אותם מן שירד מן השמים, בדרך פלאית. ומזה יוכל כל אחד להסיק ולהיות בטוח, שאם יעסוק בתורה, הקב"ה ידאג לכל צורכו, ויפרנס אותו מידו הרחבה.

רבינו ה'אביר יעקב' מסמיך לזה את הפסוק בפרשה: **'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וגו', למען אנסנו הילך בתורתנו אם לא'.**

'לחם מן השמים' - הלחם והפרנסה בעולם הזה תלויה ביד ה'.

'למען אנסנו הילך בתורתנו' - זהו מבחן עבור האדם, לראות אם הוא בוטח בה' ומפנה את מחשבותיו ללמוד תורה בלב שקט.

יום רביעי

קדושת מאכלי השבת

אחת התאוות הקשות ביותר לאדם היא תאוות האכילה.

הסיבה לכך היא, מפני שאדם שאוכל לתיאבון, עלול לחשוב שהוא נוהג כשורה, כי הוא בסך הכל מקיים את הגוף שלו, והוא עלול לטעות שזה בסדר. והאמת היא, שמי שעסוק יותר מדאי באכילה ושתייה, יותר ממה שהוא באמת צריך, הוא שוקע בגשמיות ובתאוות הגוף.

רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מוסיף ומדגיש, שכל זה אמור באכילה של אדם ביום חול, שאז ריבוי האכילה מפרנסת את הכוחות החיצוניים של האדם, ומגשמת אותו.

אבל אכילה של יהודי בשבת קודש,

אך חלק אחד הוא התכלית והעיקר של עסק התורה: לימוד סודות התורה.

כי על ידי ידיעת סודות התורה, יכול הלומד להכיר את הבורא יתברך ולדבוק בדרכיו.

בנוסף, באמצעות לימוד סודות התורה יכול אדם לדעת את טעמי המצוות, את טעמי התפילות ואת כוונת הברכות.

כך הוא יוצק לחיים הרוחניים שלו תוכן אמיתי, שבסופו של דבר מקרב אותו אל הקב"ה, ומביאו לעבוד את הקב"ה בלב שלם, עם הכוונה הרצויה.

מוסיף רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'שערי תשובה' (אות יח), שזה נרמז בפסוק האמור בשירת הים: **'עזי וזמרת-יה ויהי לי ישועה'.**

המילה **'עזי'** - היא בגימטריא **'זה הסוד'.** **זמרת-יה** - מי שבידו תורת הסוד, הוא ראוי לזמר ולשבח את הקב"ה, כי הוא מכיר בגדולת הבורא.

ויהי לי ישועה - כי על ידי שעוסק בתורת הסוד, הוא מכיר בגדולתו של הבורא יתברך, והוא יודע כיצד לעבוד את ה', ואז הוא זוכה להשיג את ישועת ה'.

יום שלישי

תלמד תורה, ואל תדאג לפרנסה

יש אנשים שאומרים: "אדאג לפרנסה טובה עבורי ועבור משפחתי, ואז אתפנה ללמוד תורה ביישוב הדעת".

אומר על כך רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם': דוקא בענין זה צריך להיות לאדם בטחון מוחלט בהקדוש ברוך הוא, שיפרנס אותו בריווח גם כאשר ילמד תורה, וחלילה לו לעכב את לימוד התורה בגלל הפרנסה.

כי אם אדם יהיה להוט להרוויח בתחילה ממון רב, ויחשוב בדעתו שרק אחרי שיהיה לו הרבה כסף אז יהיה לבו פנוי

יום ראשון

אפשר להשתנות ברגע אחד

בני ישראל היו משועבדים למצרים, לא רק במונן הגשמי, בעבודת פרך ובגזירות הקשות.

אלא גם במונן הרוחני, הם היו משועבדים לטומאת מצרים.

בזוהר הקדוש (זו"ח נב.) מבואר שבני ישראל נטמאו בהיותם במצרים, עד ששקעו במ"ט שערי טומאה, וכמעט באו אל השער החמישים, שהוא הטומאה הגדולה ביותר, ושממנה כבר לא היו יכולים להיחלץ.

רבינו ה'אביר יעקב' שם דגש בספרו 'פיתוחי חותם' על נקודה מעניינת שאירעה בזמן יציאת מצרים:

ברגע אחד. בחצות הלילה, בני ישראל שכבר עמדו על סף שער החמישים של הטומאה, התהפכו לגמרי, ב-180 מעלות, ונכנסו לשער החמישים של הקדושה, שהוא המקום ההפוך בתכלית מהמקום הנמוך בו הם היו שקועים, וכך הם נגאלו.

בזה הוא מסביר את הפסוק 'וחמושים עלו בני ישראל', שזה היה הרגע של הגאולה, כאשר במקום להכנס לשער החמישים של הטומאה השפלה, מיד עלו ונכנסו לשער החמישים של הקדושה המרוממת.

זה מסר נחוץ לכל עובד ה', שיידע כי **ברגע אחד ניתן להתהפך מטמא לטהור,** אפשר לחזור בתשובה ללא עיכוב.

יום שני

עיקר עסק התורה: לימוד קבלה

התורה ארוכה מיני ים, רחבה עד מאד, והחובה לכל יהודי לעסוק בה, יומם ולילה.

כל חלקי התורה הן חשובים ויקרים,



קדו טללי ברכה

וחיילותיו, וכך גם בכל יום מתחדשת בחינה כזו של נצחון הקדושה על פני הטומאה, ויש שבירה לכוחות הסטרא אחרא.

לפי זה מובן מדוע הוסיפו בלשון תרגום, כי לשון זו שוברת את כוחו של הסטרא אחרא, כמו שמובא בזוהר (ח"ב קכט:).

וכך גם ה'קדיש' נאמר בלשון ארמית, כדי לשבור את קליפות הסטרא אחרא.

ולכן גם בשירת הים אומרים את הפסוק המסיים אותה בלשון ארמית, כדי לשבור את הסטרא אחרא.

יום את שירת הים, בסיום פסוקי דזמרה. כדי להזכיר את חסדיו של הקב"ה עם ישראל בצאתם ממצרים.

רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מברר מה הטעם למנהג ישראל לכפול פעמיים את הפסוק 'ה' ימלוך לעולם ועד', ועוד להוסיף אחריהם פעם נוספת בלשון התרגום.

והוא מסביר זאת בכמה אופנים, אחד מהם הוא כך:

מאחר ושירת הים נאמרה על נצחון השכינה הקדושה על הסטרא אחרא

אין בה שום חלק מיותר, וכל מה שהוא אוכל בסעודת שבת יש בו קדושה, וזה מפרנס דוקא את כוחות הקדושה שלו. וכמו שהאריך האריז"ל בספר הגלגולים. זה מה שרמז משה רבינו בדבריו לישראל על המן: **'אכלוהו היום'** - תאכלו את מאכלי השבת, כי הם כולם קדושים, כי **'שבת היום לה'**.

יום חמישי האויב של היהודי

כל חייו של בן אדם עלי אדמות, יש לו מלחמה תמידית עם היצר הרע.

לאורך כל ימי חייו היצר מפתה אותו בכל מיני דרכים ואמצעים, ובכל יום הוא מחדש עוד ועוד פיתויים ונסיונות, והוא אינו מתייאש לרגע.

רבינו ה'אביר יעקב' מוסיף ומסביר בספרו 'פיתוחי חותם' את מהות המלחמה הזו: המקטרג הגדול ביותר נגד בן אדם הוא הס"מ, שהוא הראש של כל כוחות הטומאה בעולם.

ולמרות כל המלחמה הכבדה שהוא מנהל כנגד בני אדם, יש לו תכונה מעניינת: הוא קל רגלים, הוא **קל רגליים לרדוף** אחרי בני ישראל, והוא **קל רגליים במנוסה** מפני הרעה שבאה עליו, כאשר בני ישראל מנצחים אותו.

כאשר יהודים מרבים בתפילות ומעשים טובים, אז הס"מ בורח במהירות ומציל את עצמו מפני זה.

גם שמו הטמא מוכיח על תכונתו זו, כי השם המלא שלו **סמאל** הוא בגימטריא **'קל'**.

רבינו מרמז את זה גם בפסוקי הפרשה: **'ויסר את אופן מרכבותיו'** - **'אפן'** זה בגימטריא **ס"מ** [בשמו המלא].

ובא לרמז שהקב"ה הסיר מהס"מ את קלות הרגליים שהיתה טבועה בו, וממילא **'וינהגהו בכבודות'**, הוא לא היה יכול לברוח מפני הרעה שבאה עליו.

יום שישי

מדוע נוהגים לכפול בשירת הים את הפסוק 'ה' ימלוך לעולם ועד'

חכמים קבעו בסדר התפילה, לומר בכל

במסילה
העולה בית ה'

מסילת ישירים המבואר
לרבינו משה חיים לוצאטו זיע"א

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים